Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
GERARDA HOGANA
přednesené dne 25. března 2021 [1]

Věc C-768/19

Spolková republika Německo
proti
SE
za účasti:
Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo)]

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Mezinárodní ochrana – Doplňková ochrana – Směrnice 2011/95/EU – Článek 2 písm. j) třetí odrážka – Nárok dospělého, jakožto rodiče svobodné nezletilé osoby požívající doplňkové ochrany, na doplňkovou ochranu podle vnitrostátního práva – Rozhodný den pro posouzení statusu ‚nezletilé osoby' "

I. Úvod

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo) ze dne 15. srpna 2019, doručená kanceláři Soudního dvora dne 18. října 2019, se týká výkladu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany [2], jakož i článku 7 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina"). Znovu vznáší poměrně sporné otázky týkající se vhodné doby, která by se měla vztahovat na žádosti o sloučení rodiny vyplývající z přiznání mezinárodní ochrany jiným rodinným příslušníkům.

2. Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi SE a Spolkovou republikou Německo, v němž Spolková republika Německo nepřiznala doplňkovou ochranu SE jakožto rodiči svobodné nezletilé osoby požívající doplňkové ochrany v tomto členském státě (syn SE).

[1] Původní jazyk: angličtina.

[2] Úř. věst. 2011, L 337, s. 9.

3. Aby SE a jeho syn mohli být považováni za „rodinné příslušníky“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95, musí být syn SE zejména nezletilý a svobodný [3]. Spolková republika Německo nepřiznala SE doplňkovou ochranu z důvodu, že i když v tomto členském státě učinil žádost o azyl v době, kdy byl jeho syn nezletilý, oficiální žádost o azyl v tomto členském státě podal SE jeden den poté, co jeho syn nabyl zletilosti.

4. V rámci projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce má Soudní dvůr mimo jiné určit rozhodnou dobu, z níž je třeba vycházet pro účely posouzení, zda osoba, která má nárok na doplňkovou ochranu (v projednávaném případě syn SE), je „nezletilou osobou“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95.

5. Před posouzením těchto otázek je však třeba nejprve předestřít dotčenou právní úpravu a skutkový stav v původním řízení.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Směrnice 2011/95

6. Článek 1 směrnice 2011/95, nadepsaný „Účel“, stanoví:

„Účelem této směrnice je stanovit normy, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, jednotný status pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a obsah poskytnuté ochrany.“

7. Článek 2 směrnice 2011/95, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

j) ‚rodinnými příslušníky‘ tito členové rodiny osoby požívající mezinárodní ochrany, kteří se zdržují v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě, pokud tato rodina existovala již v zemi původu:

— […],

— […],

— otec, matka nebo jiný dospělý, jenž podle práva nebo praxe dotyčného členského státu odpovídá za osobu požívající mezinárodní ochrany, pokud je tato osoba nezletilá a svobodná;

k) ‚nezletilou osobou‘ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti mladší osmnácti let;

[3] Toto kritérium není v projednávané věci sporné.

[…]“

8. Článek 3 směrnice 2011/95, nadepsaný „Příznivější normy“, stanoví:

„Členské státy mohou zavést nebo zachovávat příznivější normy pro určování osob splňujících podmínky pro získání postavení uprchlíka nebo osob, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a pro určování obsahu mezinárodní ochrany, jsou-li slučitelné s touto směrnicí.“

9. Článek 23 směrnice 2011/95, nadepsaný „Zachování celistvosti rodiny“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby mohla být zachována celistvost rodiny.

2. Členské státy zajistí, aby rodinní příslušníci osoby požívající mezinárodní ochrany, kteří sami nesplňují podmínky pro získání takové ochrany, měli nárok na výhody uvedené v článcích 24 až 35, podle vnitrostátních postupů, a pokud je to slučitelné s osobním právním postavením rodinného příslušníka.

[…]“

10. Článek 24 směrnice 2011/95, nadepsaný „Povolení k pobytu“, stanoví:

„[…]

2. Co nejdříve po přiznání mezinárodní ochrany vydá členský stát osobám, kterým byl status doplňkové ochrany přiznán, a jejich rodinným příslušníkům povolení k pobytu, které má dobu platnosti alespoň jeden rok s opakovanou možností prodloužení alespoň o dva roky, pokud tomu nebrání závažné důvody týkající se bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku.“

2. Směrnice 2013/32/EU

11. Článek 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany[4], nadepsaný „Přístup k řízení“, zní takto:

„1. Učiní-li určitá osoba žádost o mezinárodní ochranu u orgánu, který je podle vnitrostátního práva příslušný k registraci této žádosti, provede se tato registrace do třech pracovních dnů od učinění žádosti.

Pokud je žádost o mezinárodní ochranu učiněna u jiných orgánů, u nichž je pravděpodobné, že budou takové žádosti dostávat, ale nejsou podle vnitrostátního práva příslušné k jejich registraci, členské státy zajistí, aby byla registrace provedena do šesti pracovních dnů od učinění žádosti.

[…]

2. Členské státy zajistí, aby osoba, která učinila žádost o mezinárodní ochranu, měla příležitost podat žádost co možná nejdříve. Pokud žadatel této příležitosti nevyužije, může členský stát odpovídajícím způsobem použít článek 28 této směrnice.

[4] Úř. věst. 2013, L 180, s. 60.

3. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy požadovat, aby se žádosti o mezinárodní ochranu podávaly osobně nebo na určitém místě.

4. Bez ohledu na odstavec 3 se považuje žádost o mezinárodní ochranu za podanou, jakmile ji příslušné orgány dotyčného členského státu obdrží od žadatele nebo, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, jakmile o ní obdrží úřední zápis.

[…]“

B. Německé právo

12. Ustanovení § 13 Asylgesetz [5] (zákon o azylu, dále jen „AsylG“) stanoví:

„(1) O žádost o azyl se jedná, pokud lze z písemně, ústně nebo jinak projevené vůle cizince seznat, že na spolkovém území hledá ochranu před politickým pronásledováním nebo žádá o ochranu před vyhoštěním nebo jiným nuceným navrácením do státu, ve kterém mu hrozí pronásledování ve smyslu § 3 odst. 1 nebo vážná újma ve smyslu § 4 odst. 1.

[…]“

13. Ustanovení § 14 AsylG stanoví:

„(1) Žádost o azyl se podává pobočce Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky, pod niž spadá přijímací středisko příslušné pro přijetí cizince. […]

[…]“

14. Ustanovení § 26 AsylG stanoví:

„[…]

(2) Dítěti osoby, které byl udělen azyl, které je v době podání své žádosti o azyl nezletilé a svobodné, se na žádost udělí azyl, pokud udělení azylu dotčenému cizinci nelze napadnout opravným prostředkem a toto udělení azylu nelze odejmout nebo zrušit.

(3) Rodičům nezletilé svobodné osoby, které byl udělen azyl, nebo jiné dospělé osobě ve smyslu čl. 2 písm. j) směrnice [2011/95] se na žádost udělí azyl, pokud

1. udělení azylu osobě, které byl udělen azyl, nelze napadnout opravným prostředkem,

2. rodina ve smyslu čl. 2 písm. j) směrnice [2011/95] existovala již ve státě, ve kterém je osoba, které byl udělen azyl, politicky pronásledována,

3. vstoupili na území před udělením azylu osobě, které byl udělen azyl, nebo žádost o azyl podali neprodleně po vstupu na území,

4. udělení azylu osobě, které byl udělen azyl, není třeba odejmout nebo zrušit a

[5] BGB1. 2008 I, s. 1798, ve znění uvedeném předkládajícím soudem.

5. náleží jim právo péče o dítě, kterému byl udělen azyl.

Na sourozence nezletilé osoby, které byl udělen azyl, kteří jsou v době podání své žádosti o azyl nezletilí a svobodní, se věta první body 1 až 4 použije obdobně.

[…]

(5) Na rodinné příslušníky ve smyslu odstavců 1 až 3 osob požívajících mezinárodní ochrany se odstavce 1 až 4 použijí obdobně. Udělení azylu se nahrazuje přiznáním postavení uprchlíka nebo doplňkové ochrany. […]

[…]“

15. Ustanovení § 77 AsylG stanoví:

„(1) Ve sporech vedených na základě tohoto zákona soud vychází ze skutkového a právního stavu, který existuje v době konání posledního jednání; pokud je rozhodnutí vydáno bez jednání, je rozhodná doba vydání rozhodnutí. […]

[…]“

III. Skutkové okolnosti sporu v původním řízení a žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

16. SE se domáhá přiznání statusu doplňkové ochrany z důvodu, že je otcem svobodné nezletilé osoby, která tento status má. SE tvrdí, že je afghánský státní příslušník a otec syna narozeného dne 20. dubna 1998, který vstoupil na území Spolkové republiky Německo v roce 2012 a dne 21. srpna 2012 tam podal žádost o azyl[6].

17. Pravomocným rozhodnutím Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky, Německo, dále jen „spolkový úřad“) ze dne 13. května 2016 byla žádost syna SE o azyl zamítnuta. Byl mu však přiznán status doplňkové ochrany.

18. SE tvrdí, že na území Spolkové republiky Německo vstoupil pozemní cestou v lednu 2016. V únoru 2016 požádal o azyl a dne 21. dubna 2016 podal formální žádost o mezinárodní ochranu.

19. Spolkový úřad zamítl jeho žádosti o udělení azylu, o přiznání postavení uprchlíka, resp. statusu doplňkové ochrany, jakož i jeho návrh na určení, že jsou dány překážky vyhoštění podle § 60 odst. 5 a § 60 odst. 7 první věty Aufenthaltsgesetz (zákon o pobytu, výdělečné činnosti a integraci).

20. Verwaltungsgericht (správní soud, Německo) uložil napadeným rozsudkem Spolkové republice Německo, aby SE na základě § 26 odst. 5 ve spojení s § 26 odst. 3 první větou AsylG jakožto rodiči nezletilé svobodné osoby požívající doplňkové ochrany přiznala status doplňkové ochrany.

[6] Datum 21. srpna 2012 je uvedeno ve vnitrostátním spise předloženém předkládajícím soudem kanceláři Soudního dvora. Není uvedeno v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, a musí být tedy ověřeno předkládajícím soudem.

21. Podle Verwaltungsgericht (správní soud) byl syn SE v době, kdy SE podal žádost o azyl, která je v tomto ohledu rozhodná, ještě nezletilý. V této souvislosti musí být žádost o azyl považována za podanou, jakmile je příslušný orgán vyrozuměn o žádosti osoby, která hledá ochranu, o azyl.

22. Spolková republika Německo svým opravným prostředkem „Revision“ podaným u předkládajícího soudu namítá porušení § 26 odst. 3 první věty AsylG. Tvrdí, že podle § 77 odst. 1 první věty AsylG je pro posouzení skutkového a právního stavu v zásadě rozhodný den konání posledního jednání v řízení před soudem zabývajícím se skutkovými otázkami nebo – pokud se takové jednání nekonalo – vydání rozhodnutí soudu zabývajícího se skutkovými otázkami, kterým se končí řízení. Ustanovení § 26 odst. 3 AsylG v tomto ohledu neobsahuje žádnou výslovnou zákonnou výjimku. Věcné podmínky obsažené v tomto ustanovení a jeho struktura nasvědčují tomu, že nárok na odvozené právo může v každém případě vzniknout pouze osobě, která je při přiznání svého vlastního statusu dosud nezletilá. Spolková republika Německo tvrdí, že dané ustanovení slouží zájmům ochrany nezletilé osoby požívající ochrany, které v zásadě existují, pouze dokud je tato osoba nezletilá.

23. Spolková republika Německo rovněž tvrdí, že i pokud by se ohledně statusu „nezletilosti“ mělo vycházet z doby podání žádosti o azyl ze strany rodiče, je pro tento účel rozhodná nikoli doba podání žádosti o azyl v materiálním smyslu (§ 13 AsylG), nýbrž je relevantní doba formálního podání žádosti o azyl (§ 14 AsylG). Ke splnění podmínky podání žádosti stanovené v § 26 odst. 3 první větě AsylG nepostačuje, že příslušnému orgánu – v tomto případě spolkovému úřadu – je žádost o azyl pouze známa. Podmínkou přiznání je (formální) žádost, kterou lze účinně podat pouze u příslušného orgánu.

24. Za těchto okolností se Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí se v případě žadatele o azyl, který před tím, než dosáhlo zletilosti jeho dítě, které je členem rodiny, která existovala v zemi původu, a kterému byl na základě žádosti o ochranu, podané před dosažením zletilosti, po dosažení zletilosti přiznán status doplňkové ochrany (dále jen ‚osoba požívající ochrany‘), vstoupil na území hostitelského členského státu osoby požívající ochrany a rovněž tam podal žádost o mezinárodní ochranu (dále jen ‚žadatel o azyl‘), v případě vnitrostátní právní úpravy, která pro účely přiznání nároku na přiznání doplňkové ochrany odvozeného od osoby požívající ochrany odkazuje na čl. 2 písm. j) směrnice [2011/95], při určení, zda je osoba požívající ochrany ‚nezletilá‘ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice [2011/95], vycházet z doby vydání rozhodnutí o žádosti o azyl podané žadatelem o azyl, anebo z nějakého dřívějšího okamžiku, například doby, kdy

a) byl osobě požívající ochrany přiznán status doplňkové ochrany,

b) žadatel o azyl podal svou žádost o azyl,

c) žadatel o azyl vstoupil na území hostitelského členského státu nebo

d) osoba požívající ochrany podala svou žádost o azyl?

2) V případě,

a) že je rozhodná doba podání žádosti:

Musí se v tomto ohledu vycházet z písemně, ústně nebo jinak vyjádřené žádosti o ochranu, o které byl vyrozuměn vnitrostátní orgán příslušný pro vyřizování žádostí o azyl (dále jen ‚žádost o azyl‘), nebo z formálně podané žádosti o mezinárodní ochranu?

b) že je rozhodná doba vstupu žadatele o azyl na území nebo doba, kdy podal žádost o azyl: Je rovněž relevantní, zda v této době dosud nebylo rozhodnuto o žádosti o ochranu podané osobou požívající ochrany, která byla později uznána za osobu požívající doplňkové ochrany?

3) a) Jaké požadavky musí být stanoveny v situaci popsané v první předběžné otázce, aby se v případě žadatele o azyl jednalo o ‚rodinného příslušníka‘ (čl. 2 písm. j) směrnice [2011/95]), který se zdržuje ‚v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě‘, ve kterém se zdržuje osoba požívající mezinárodní ochrany, a který je součástí rodiny, která existovala ‚již v zemi původu‘? Vyžaduje se zejména, aby byl v hostitelském členském státě obnoven rodinný život mezi osobou požívající ochrany a žadatelem o azyl ve smyslu článku 7 Listiny základních práv Evropské unie, nebo v tomto ohledu postačuje pouhá současná přítomnost osoby požívající ochrany a žadatele o azyl v hostitelském členském státě? Je rodič rodinným příslušníkem i tehdy, pokud vstup na území podle okolností daného případu neměl za cíl skutečné převzetí odpovědnosti ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice [2011/95] za osobu požívající mezinárodní ochrany, která je dosud nezletilá a svobodná?

b) Pokud otázka 3a) musí být zodpovězena v tom smyslu, že v hostitelském členském státě muselo dojít k obnovení rodinného života mezi osobou požívající ochrany a žadatelem o azyl ve smyslu článku 7 Listiny základních práv Evropské unie, je relevantní, v jaké době k tomuto obnovení došlo? Musí se v tomto ohledu vycházet z toho, zda byl rodinný život obnoven v určité lhůtě po vstupu žadatele o azyl na území, v době podání žádosti o azyl ze strany žadatele o azyl, nebo v době, kdy osoba požívající ochrany dosud byla nezletilá?

4) Pozbývá žadatel o azyl na základě dosažení zletilosti osobou požívající ochrany a s tím spojeného zániku odpovědnosti za osobu, která je nezletilá a svobodná, postavení rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice [2011/95]? Pokud tomu tak není: Trvá toto postavení rodinného příslušníka (a s ním spojená práva) bez jakéhokoli časového omezení i po tomto dni, nebo zaniká po uplynutí určité lhůty (pokud ano, jaké?) či pokud nastanou určité okolnosti (pokud ano, jaké?)?“

IV. Řízení před Soudním dvorem

25. Písemná vyjádření předložily německá a maďarská vláda, jakož i Evropská komise. Dne 26. května 2020 bylo řízení v projednávané věci přerušeno rozhodnutím předsedy Soudního dvora podle čl. 55 odst. 1 písm. b) jednacího řádu Soudního dvora až do vydání rozsudku ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577). Tento rozsudek byl oznámen předkládajícímu soudu v tomto řízení za účelem zjištění, zda trvá na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Usnesením ze dne 19. srpna 2020, doručeným kanceláři Soudního dvora dne 26. srpna 2020, předkládající soud informoval Soudní dvůr o tom, že trvá na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 28. srpna 2020 bylo přerušení řízení v projednávané věci zrušeno.

26. Rozhodnutím Soudního dvora ze dne 10. listopadu 2020 byla německá vláda vyzvána, aby objasnila rozdíl – zejména pokud jde o řízení, lhůty a podmínky – existující v německém právu mezi neformální žádostí o azyl ve smyslu § 13 odst. 1 AsylG a formální žádostí o azyl ve smyslu § 14 odst. 1 téhož zákona. Německá vláda odpověděla na tuto otázku dne 14. prosince 2020.

27. Rozhodnutím Soudního dvora ze dne 10. listopadu 2020 byli zúčastnění na základě článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie vyzváni, aby se vyjádřili k případným důsledkům vyplývajícím z rozsudku ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), pro účely odpovědi, kterou je třeba poskytnout zejména na první otázku položenou v tomto řízení. V tomto ohledu předložily svá vyjádření maďarská vláda a Komise.

V. K pravomoci Soudního dvora

28. Německá vláda vyjádřila pochybnosti ohledně pravomoci Soudního dvora odpovědět na předběžné otázky. Podle německé vlády se položené otázky týkají výkladu vnitrostátního ustanovení, které není uloženo unijním právem a které svým zněním odkazuje na definice stanovené unijním právem v čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 pouze pokud jde o pojmy „jiný dospělý“ a „rodina“.

29. Je třeba uvést, že předkládající soud svými otázkami žádá o výklad čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 a článku 7 Listiny. Tyto otázky neobsahují žádný odkaz na vnitrostátní právo.

30. Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce však vyplývá, že SE žádá o mezinárodní ochranu jakožto rodinný příslušník (rodič svobodného nezletilého dítěte) na základě § 26 odst. 5 ve spojení s § 26 odst. 3 první větou AsylG, a nikoli na základě unijního práva, konkrétně směrnice 2011/95. Zdá se však, že otázka, zda je syn SE v rozhodné době svobodnou nezletilou osobou, a tedy zda je SE rodinným příslušníkem ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95, je zásadní pro určení statusu SE podle vnitrostátního práva. To vyplývá z odkazu na čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 obsaženého v § 26 odst. 3 AsylG[7].

31. V rozsudku ze dne 4. října 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, body 68 až 74), Soudní dvůr uvedl, že směrnice 2011/95 takové rozšíření postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany na rodinné příslušníky osoby, které se toto postavení přiznává, nestanoví. Z článku 23 této směrnice totiž vyplývá, že směrnice pouze členským státům ukládá povinnost zajistit, aby rodinní příslušníci – ve smyslu čl. 2 písm. j) uvedené směrnice – osoby požívající takového postavení, kteří sami nesplňují podmínky pro získání téže ochrany, měli nárok na některé výhody, jejichž účelem je zachovat celistvost rodiny, například vydání povolení k pobytu a přístup k zaměstnání nebo ke vzdělání. Článek 3 směrnice 2011/95 však členskému státu umožňuje stanovit, že v případě přiznání mezinárodní ochrany jednomu rodinnému příslušníkovi na základě režimu zavedeného touto směrnicí bude tato ochrana rozšířena i na další příslušníky této rodiny, pokud se na tyto příslušníky nevztahuje důvod vyloučení ve smyslu článku 12 téže směrnice a pokud jejich situace vzhledem k potřebě zachovat celistvost rodiny nepostrádá vazbu na logiku mezinárodní ochrany.

[7] Podle předkládajícího soudu „by tedy žádost žalobce, aby mu jakožto rodiči byla přiznána doplňková ochrana, byla úspěšná, pokud byl dotčený syn v době, která je rozhodná pro její posouzení, nezletilý ve smyslu § 26 odst. 3 první věty AsylG a žalobci ve smyslu § 26 odst. 3 první věty bodu 5 AsylG náleželo právo péče o tohoto syna. Ustanovení § 26 odst. 3 AsylG má sloužit k provedení čl. 23 odst. 2 směrnice [2011/95] […]“. Viz body 12 a 13 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

32. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že přiznání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany jakožto odvozeného práva rodinným příslušníkům nepostrádalo – vzhledem k potřebě zachovat celistvost rodiny dotčených osob – vazbu na logiku mezinárodní ochrany, jež vedla k uvedenému přiznání [8].

33. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, s výhradou ověření předkládajícím soudem [9], že Spolková republika Německo využila možnosti stanovené v článku 3 směrnice 2011/95 poskytnout širší ochranu některým rodinným příslušníkům uvedeným v čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95.

34. Z ustálené judikatury vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodnout o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se ustanovení unijního práva v situacích, kdy se na skutkový stav v původním řízení sice přímo nevztahovala působnost tohoto práva, ale ustanovení uvedeného práva se stala použitelnými na základě vnitrostátního práva v důsledku odkazu tohoto práva na jejich obsah. V takových situacích totiž existuje jasný zájem Evropské unie na tom, aby se za účelem předejití budoucím rozdílným výkladům dostalo ustanovením převzatým z unijního práva jednotného výkladu. Výklad provedený Soudním dvorem stran ustanovení unijního práva v situacích, které nespadají do jejich působnosti, je tak odůvodněn, jestliže se tato ustanovení stala na základě vnitrostátního práva přímo a bezpodmínečně použitelnými na takové situace, aby bylo zajištěno, že s těmito situacemi a situacemi spadajícími do působnosti unijního práva bude zacházeno stejně [10].

35. Vzhledem k tomu, že § 26 odst. 3 AsylG odkazuje konkrétně na pojem „rodina“ podle čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 a nic nenasvědčuje tomu, že posledně uvedené ustanovení není přímo a bezpodmínečně použitelné na takové situace, jako jsou situace dotčené v původním řízení, existuje tedy jasný zájem Unie na tom, aby Soudní dvůr rozhodl o projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

36. Domnívám se tedy, že Soudní dvůr má pravomoc odpovědět na položené otázky.

VI. K předběžným otázkám

A. K první a druhé otázce

1. Úvodní poznámky

37. Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, kterými je vhodné se zabývat společně, je, z jaké doby je za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávané věci – ve které se rodič (v projednávané věci SE) snaží z vnitrostátního práva odvodit nárok na doplňkovou ochranu na

[8] V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, bod 73).

[9] V bodě 13 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládající soud uvedl, že § 26 odst. 3 AsylG má sloužit k provedení čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95. Domnívám se, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že rozsah působnosti tohoto ustanovení vnitrostátního práva je širší než čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 a že vnitrostátní ustanovení za určitých podmínek rozšiřuje mezinárodní ochranu na rodinné příslušníky.

[10] Rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, K a B (C-380/17, EU:C:2018:877, body 34 až 36, jakož i citovaná judikatura). Viz rovněž rozsudek ze dne 13. března 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, body 35 až 37).

základě statusu doplňkové ochrany svobodného nezletilého dítěte – třeba vycházet pro účely určení, zda je osoba, která má nárok na mezinárodní ochranu – v projednávané věci syn SE – „nezletilá“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 [11].

38. Jak uvedla Komise ve svém vyjádření, odpověď na tuto otázku je z hlediska unijního práva nezbytná k určení, zda má SE nárok na výhody stanovené v článcích 24 až 35 této směrnice, jak uvádí čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 [12].

39. Ve věci v původním řízení není sporná definice pojmu „nezletilá osoba“ uvedená v čl. 2 písm. k) směrnice 2011/95, která odkazuje na „státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti mladší osmnácti let“.

40. Co však sporné je, je rozhodná doba pro určení statusu „nezletilé osoby“ pro účely určení, zda tato nezletilá osoba a jiná osoba jsou „rodinnými příslušníky“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95. Podle čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 zahrnuje pojem „rodinní příslušníci“, pokud tato rodina existovala již v zemi původu, otce svobodné nezletilé osoby požívající mezinárodní ochrany, který se zdržuje v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě.

41. Předkládající soud předložil Soudnímu dvoru pět časových možností, a sice:

– datum rozhodnutí o žádosti SE o azyl (hlavní část otázky 1);

– datum přiznání doplňkové ochrany synovi SE [(Otázka 1a)];

– datum podání žádosti SE o azyl [Otázka 1b)];

– datum vstupu SE na německé území [Otázka 1c)]; nebo

– datum podání žádosti syna SE o azyl [Otázka 1d)].

42. Německá vláda má za to, že rozhodnou dobou pro posouzení statusu „nezletilé osoby“ podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 je datum rozhodnutí o žádosti člena rodiny, který chce uplatnit právo odvozené od práva osoby požívající ochrany.

43. Maďarská vláda má za to, že použití přítomného času v čl. 2 písm. j) třetí odrážce směrnice 2011/95 hovoří proti zpětnému výkladu statusu „nezletilé osoby“. Skutkový a právní stav, na němž je rozhodnutí založeno, tak musí být přezkoumán a zhodnocen v závislosti na okolnostech, které existovaly v době přijetí tohoto rozhodnutí. Odlišný výklad v rámci tohoto řízení by znamenal, že by orgány musely založit své rozhodnutí na fikci nezletilosti dotčené osoby, kdy tomu tak již není. Takovou fikci nelze odvodit ze znění směrnice 2011/95 ani z jejích cílů a byla by

[11] Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že syn SE byl při vstupu SE do Německa v lednu 2016 nezletilý a v únoru 2016 podal žádost o azyl. Syn SE však nabyl zletilosti dne 20. dubna 2016, tedy jeden den před tím, než SE dne 21. dubna 2016 podal formální žádost o mezinárodní ochranu. Kromě toho dne 13. května 2016 již nebyl syn SE v okamžiku přiznání statusu doplňkové ochrany nezletilý. Předkládající soud uvádí, že pokud jde o status „nezletilosti“ osoby požívající ochrany, vnitrostátní judikatura v některých případech rovněž zohlednila – v souladu se zásadou uvedenou v § 77 AsylG – dobu vydání rozhodnutí o žádosti o azyl podané rodičem. V jiných případech bylo ovšem za dostačující považováno, že osoba požívající ochrany byla dosud nezletilá v době, kdy rodič podal žádost o azyl. V tomto ohledu se při odůvodnění většinou vychází z požadavků stanovených unijním právem, a i přes to, že tato otázka není upravena zákonem, se na mezinárodní ochranu rodičů přenáší výslovné stanovení rozhodné doby u odvozené mezinárodní ochrany dětí (viz § 26 odst. 2 AsylG). Viz bod 16 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

[12] Soudní dvůr nemůže rozhodnout o důsledcích své odpovědi ve vnitrostátním právu, zejména s ohledem na ustanovení § 26 odst. 5 ve spojení s § 26 odst. 3 první větou AsylG. Tento úkol přísluší předkládajícímu soudu.

v rozporu s právní jistotou. Podle maďarské vlády je rozhodnou dobou datum rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu podané rodinným příslušníkem osoby požívající mezinárodní ochrany.

44. Komise má naproti tomu za to, že čl. 2 písm. j) třetí odrážka a čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 musí být vykládány v tom smyslu, že státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která byla v době podání žádosti o mezinárodní ochranu v členském státě mladší 18 let, ale která dosáhla zletilosti v průběhu řízení a které byl později přiznán status doplňkové ochrany, musí být považována za „nezletilou osobu“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky, pokud její otec vstoupil na území stejného členského státu dříve, než osoba požívající ochrany dosáhla zletilosti a podala žádost uvedenou v čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 v přiměřené době ode dne, kdy byla uznána osobou požívající ochrany.

2. Rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248)

45. Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že jednotlivé časové možnosti předložené předkládajícím soudem byly přinejmenším zčásti inspirovány rozsudkem ze dne 12. dubna 2018, *A a S* (C-550/16, EU:C:2018:248) [13]. Za účelem lepšího pochopení jednotlivých časových možností uvedených předkládajícím soudem tedy podrobněji popíši skutkový stav a rozhodnutí v této věci.

46. Věc, ve které byl vydán rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), se týkala práva nezletilé osoby bez doprovodu, která vstoupila na území Nizozemska a požádala o azyl v době, kdy byla nezletilá, ale získala postavení uprchlíka a požádala o sloučení rodiny se svými rodiči *po* dosažení zletilosti.

47. Soudní dvůr byl dotázán na to, zda čl. 2 písm. f) [14] směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny [15] musí být vykládán v tom smyslu, že jako „nezletilá osoba“ ve smyslu tohoto ustanovení musí být kvalifikován státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jež byla mladší 18 let v okamžiku vstupu na území členského státu a podání žádosti o azyl v tomto státě, která však v průběhu azylového řízení dosáhla plnoletosti a následně jí byl udělen azyl se zpětným účinkem ke dni podání žádosti. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 2 písm. f) směrnice 2003/86, vykládaný ve spojení s čl. 10 odst. 3 písm. a) [16] této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že jako „nezletilá osoba“ ve smyslu tohoto ustanovení musí být kvalifikován státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jež byla mladší 18 let v okamžiku vstupu na území členského státu a podání žádosti o azyl v tomto státě, která však v průběhu azylového řízení dosáhla plnoletosti a následně jí bylo přiznáno postavení uprchlíka.

48. Soudní dvůr je toho názoru, že pokud by právo na sloučení rodiny stanovené v čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 záviselo na okamžiku, kdy příslušný vnitrostátní orgán formálně přijme rozhodnutí o přiznání postavení uprchlíka dotyčné osobě, místo toho, aby byly vnitrostátní orgány vybízeny k tomu, aby přednostně vyřizovaly žádosti o mezinárodní ochranu

[13] Viz bod 18 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

[14] Toto ustanovení stanoví, že „ ‚nezletilými osobami bez doprovodu‘ se rozumí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti mladší 18 let, jež vstupují na území členských států bez doprovodu dospělé osoby, která za ně podle práva nebo zvyklostí odpovídá, a to po dobu, po kterou se skutečně nenacházejí v péči takové osoby; tato definice zahrnuje i nezletilé osoby, jež jsou ponechány bez doprovodu po vstupu na území členských států“.

[15] Úř. věst. 2003, L 251, s. 12; Zvl. vyd. 19/06, s. 224.

[16] Toto ustanovení v podstatě stanoví, že je-li uprchlíkem nezletilé dítě bez doprovodu, členské státy povolí vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii.

pocházející od nezletilých osob bez doprovodu vzhledem k jejich zvláštní zranitelnosti, mohl by takový výklad mít opačný účinek, přičemž by byl zmařen cíl sledovaný směrnicí 2013/32 i směrnicemi 2003/86 a 2011/95, kterým je zajistit podle čl. 24 odst. 2 Listiny, aby byl pro členské státy při provádění těchto směrnic skutečně prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte [17].

49. Soudní dvůr tak měl za to, že uplatnění dne podání žádosti o mezinárodní ochranu jakožto dne, na který je třeba odkázat pro posouzení věku uprchlíka pro účely použití čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86, umožní zaručit totožné a předvídatelné zacházení se všemi žadateli, kteří se z časového hlediska nacházejí ve stejné situaci, přičemž se zajistí, že úspěšné vyřízení žádosti o sloučení rodiny závisí hlavně na okolnostech přičitatelných žadateli, a nikoli správnímu orgánu, jako je délka vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu nebo žádosti o sloučení rodiny. Soudní dvůr nicméně uvedl, že uprchlík, který měl postavení nezletilé osoby bez doprovodu v okamžiku podání žádosti, ale stal se v průběhu řízení plnoletým, musí podat svou žádost směřující k dosažení sloučení rodiny v přiměřené lhůtě [18]. V tomto ohledu měl Soudní dvůr za to, že tato žádost musí být podána ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy bylo dotyčné „nezletilé osobě“ přiznáno postavení uprchlíka.

3. Rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577)

50. Mám rovněž za to, že významný je i rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), který byl přijat v návaznosti na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v projednávané věci.

51. V této věci byl Soudní dvůr tázán zejména na to, zda čl. 4 odst. 1 první pododstavec písm. c) směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že datem, které je třeba vzít v úvahu za účelem určení, zda je svobodný státní příslušník třetí země nebo svobodná osoba bez státní příslušnosti „nezletilým dítětem“ ve smyslu tohoto ustanovení, je datum podání žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny pro nezletilé děti, anebo datum, kdy příslušné orgány tohoto členského státu rozhodnou o této žádosti, případně po podání žaloby směřující proti rozhodnutí, kterým se taková žádost zamítá.

52. Soudní dvůr v bodech 36 a 37 tohoto rozsudku jednoznačně uvedl, že zvolení data, kdy příslušný orgán dotyčného členského státu rozhodne o žádosti o vstup a pobyt na území tohoto státu za účelem sloučení rodiny, jako data, které je třeba vzít v úvahu za účelem posouzení věku žadatele pro účely použití čl. 4 odst. 1 prvního pododstavce písm. c) směrnice 2003/86, by nebylo v souladu ani s cíli sledovanými touto směrnicí, ani s požadavky plynoucími z článku 7 a čl. 24 odst. 2 Listiny, jelikož by příslušné vnitrostátní správní a soudní orgány nebyly vedeny k tomu, aby přednostně a dostatečně rychle vyřizovaly žádosti nezletilých tak, aby byla zohledněna jejich zranitelnost, a mohly by tak jednat způsobem, který by ohrožoval samotná práva těchto

[17] Viz bod 58 rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), jakož i body 36 a 37 rozsudku ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577). V bodě 49 rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248) Soudní dvůr uvedl, že znění čl. 2 písm. f) směrnice 2003/86 ani znění čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice neumožňují sama o sobě poskytnout odpověď na předběžnou otázku v této věci. Soudní dvůr se tedy zaměřil rovněž na obecnou systematiku a účel této směrnice. V tomto ohledu měl Soudní dvůr za to, že pokud by právo na sloučení rodiny stanovené v čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 záviselo na okamžiku, kdy příslušný vnitrostátní orgán formálně přijme rozhodnutí o uznání postavení uprchlíka dotčené osobě, a tedy na tom, jak rychle tento orgán vyřídí žádost o mezinárodní ochranu, byl by zpochybněn užitečný účinek tohoto ustanovení a bylo by to v rozporu nejen s cílem této směrnice, jímž je usnadnit sloučení rodiny, a poskytnout v tomto ohledu uprchlíkům, zejména nezletilým osobám bez doprovodu, zvláštní ochranu, ale také se zásadami rovného zacházení a právní jistoty. Viz bod 55 rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248).

[18] V bodě 50 rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248) Soudní dvůr v podstatě připomněl, že čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 se použije pouze na sloučení rodiny uprchlíků uznaných členskými státy.

nezletilých na sloučení rodiny. Soudní dvůr tak měl za to, že čl. 4 odst. 1 první pododstavec písm. c) směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že datem, které je třeba vzít v úvahu za účelem určení, zda je svobodný státní příslušník třetí země nebo svobodná osoba bez státní příslušnosti nezletilým dítětem ve smyslu tohoto ustanovení, je datum podání žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny pro nezletilé děti, a nikoli datum, kdy příslušné orgány tohoto členského státu rozhodnou o této žádosti.

4. Stručná analýza dotčených rozsudků

53. Jak jsem uvedl, rozsudky ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), a ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), se týkaly výkladu směrnice 2003/86.

54. Úvodem je třeba zdůraznit, že směrnice 2003/86 byla přijata dne 22. září 2003. K přijetí této směrnice tedy došlo přibližně šest měsíců před přijetím směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu tohoto postavení [19]. Směrnice 2004/83, která byla později nahrazena směrnicí 2011/95, poprvé do unijního práva zavedla pojem status doplňkové ochrany. Tato časová posloupnost umožňuje vysvětlit, proč se směrnice 2003/86 vztahuje pouze na uprchlíky, a nikoli na státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, kterým byl přiznán status doplňkové ochrany. I když jsou práva rodinných příslušníků uprchlíků do značné míry upravena směrnicemi 2003/86 a 2011/95 [20], první z těchto směrnic se netýká práv rodinných příslušníků osob, kterým byl přiznán status doplňkové ochrany.

55. V bodě 34 rozsudku ze dne 13. března 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192), totiž Soudní dvůr potvrdil, že směrnice 2003/86 musí být vykládána v tom smyslu, že se nepoužije na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky osoby, které byl přiznán status doplňkové ochrany [21].

56. Domnívám se, že řešení přijaté v rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), pokud jde o právo na sloučení rodiny nezletilé osoby bez doprovodu, které bylo přiznáno postavení uprchlíka podle čl. 2 písm. f) a čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86, je pro projednávanou věc poučné. Analýza obsažená v této věci však není plně použitelná na projednávanou věc, neboť existují určité významné skutkové a právní odlišnosti. Konkrétně ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), žádalo o sloučení rodiny na základě čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 *nezletilé dítě bez doprovodu*, oproti (jako je tomu v projednávané věci) rodiči, který se chce připojit ke svému dítěti zejména na základě článku 23 a násl. směrnice 2011/95.

57. Kromě toho, i když se projednávaná věc týká otázky práv rodiče osoby, které byl přiznán status doplňkové ochrany, je věc, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), rovněž poněkud odlišná, neboť se týká výkladu čl. 4 odst. 1 prvního pododstavce písm. c) směrnice 2003/86, který členským státům ukládá, aby povolily vstup a pobyt svobodných nezletilých dětí uprchlíka.

[19] Úř. věst. 2004, L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96.

[20] Viz rovněž směrnice 2013/32.

[21] Viz čl. 3 odst. 2 písm. c) směrnice 2003/86.

5. Použití judikatury v projednávané věci

58. Je třeba uvést, že čl. 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 neupřesňuje dobu, z níž je třeba vycházet. I když unijní normotvůrce mohl tento bod upřesnit, nevyplývá z toho, že každý členský stát může jednostranně stanovit okamžik, který bude rozhodný pro určení, zda jsou určité osoby „rodinnými příslušníky" ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95. K tomuto závěru docházím z několika důvodů.

59. Zaprvé čl. 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 totiž neobsahuje žádný odkaz na vnitrostátní právo nebo členské státy a zadruhé ani z tohoto ustanovení, ani ostatně z žádného jiného ustanovení směrnice 2011/95 nevyplývá, že unijní normotvůrce zamýšlel ponechat odpovědnost za určení rozhodné doby každému členskému státu.

60. Soudní dvůr ve svých rozsudcích ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 41), jakož i ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 30), připomněl, že v souladu s požadavky jak jednotného použití unijního práva, tak zásady rovnosti musí být ustanovení tohoto práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba provést s přihlédnutím zejména ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou.

61. Podle mého názoru musí být čl. 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 vykládán ve světle článku 23 této směrnice, jehož první odstavec velmi jasně a jednoznačně uvádí, že „členské státy *zajistí*, aby mohla být zachována celistvost rodiny" (kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska). Kromě toho bod 16 odůvodnění směrnice 2011/95 uvádí, že tato směrnice ctí základní práva a zásady uznané Listinou a usiluje o podporu používání zejména článků 7 a 24 Listiny.

62. Z ustálené judikatury vyplývá, že článek 7 Listiny, který uznává právo na respektování soukromého nebo rodinného života, musí být vykládán ve spojení s povinností brát v úvahu nejlepší zájmy dítěte, uznanou v čl. 24 odst. 2 Listiny, a zohlednit při tom nezbytnost, aby dítě pravidelně udržovalo osobní vztahy s oběma rodiči, vyjádřenou v uvedeném čl. 24 odst. 3 [22].

63. Z výše uvedeného vyplývá, že čl. 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 musí být vykládán v zájmu dotyčného dítěte a s cílem upřednostnit rodinný život.

64. Mám za to, že by nebylo ani v zájmu dotyčného dítěte, ani pro upřednostnění rodinného života v rámci takového sporu, jako je spor v projednávané věci, a ostatně ani v souladu s odůvodněním rozsudků ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), a ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), pokud by rozhodným okamžikem pro posouzení statusu „nezletilé osoby" podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 bylo datum rozhodnutí o žádosti SE o azyl [23]; nebo datum přiznání statusu doplňkové ochrany synovi SE [24].

[22] Rozsudek ze dne 13. března 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, bod 55 a citovaná judikatura).

[23] Hlavní část otázky 1.

[24] Otázka 1 a).

65. Z rozsudků ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 55), jakož i ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), vyplývá, že Soudní dvůr nezamýšlel podmínit právo žadatele na rodinný život rychlostí a délkou vnitrostátního řízení a rozhodovacího procesu. Zásadou, na níž jsou založena obě tato rozhodnutí, je, že právo podat žádost o sloučení rodiny nemůže být závislé na náhodných dobách, v nichž třetí osoby přijímají určitá rozhodnutí.

66. Podle mého názoru je tomu tak nezávisle na tom, zda je přiznání statusu doplňkové ochrany podle směrnice 2011/95 deklaratorním aktem, či nikoliv. V tomto ohledu je třeba uvést, že podle bodu 21 odůvodnění směrnice 2011/95 je přiznání postavení uprchlíka deklaratorním aktem. Směrnice 2011/95 přitom neobsahuje žádný obdobný bod odůvodnění týkající se doplňkové ochrany [25]. Nicméně, i když rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), odkazuje na deklaratorní povahu přiznání postavení uprchlíka [26], Soudní dvůr v něm zdůraznil, že pokud by právo na sloučení rodiny stanovené v čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 záviselo na okamžiku, kdy příslušný vnitrostátní orgán formálně přijme rozhodnutí o uznání postavení uprchlíka dotčené osobě, a tedy na tom, jak rychle tento orgán vyřídí žádost o mezinárodní ochranu, byl by zpochybněn užitečný účinek tohoto ustanovení. Taková situace by byla v rozporu nejen s cílem této směrnice, jímž je usnadnit sloučení rodiny, a poskytnout v tomto ohledu uprchlíkům, zejména nezletilým osobám bez doprovodu, zvláštní ochranu, ale také se zásadami rovného zacházení a právní jistoty [27].

67. Podobný přístup zaujal Soudní dvůr v rozsudku ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577). Soudní dvůr však v jeho odůvodnění nevycházel z deklaratorní povahy aktu o přiznání postavení uprchlíka, ale zdůraznil práva vyplývající z článku 7 a 24 odst. 2 a 3 Listiny, jakož i zájmy dotyčných dětí. Soudní dvůr uvedl, že právo na sloučení rodiny by nemělo být závislé na nahodilých a nepředvídatelných okolnostech, které jsou zcela přičitatelné příslušným vnitrostátním správním a soudním orgánům dotyčného členského státu [28].

68. Z vnitrostátního spisu, který má Soudní dvůr k dispozici v rámci tohoto řízení, podle všeho vyplývá, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že mezi dnem podání žádosti syna SE o azyl (21. srpna 2012) a dnem, kdy byla synovi SE přiznána doplňková ochrana (13. května 2016), je rozdíl téměř čtyř let. Předkládající soud neposkytl ohledně tohoto značného časového rozdílu

[25] Ačkoli ve vztahu k doplňkové ochraně neexistuje obdoba bodu 21 odůvodnění, mám za to, že po podání žádosti o mezinárodní ochranu má každý státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která splňuje hmotněprávní podmínky stanovené v kapitole V směrnice 2011/95 pro přiznání doplňkové ochrany, subjektivní právo na to, aby jí byl přiznán status doplňkové ochrany, a to ještě před tím, než bylo v tomto ohledu přijato formální rozhodnutí. Kromě toho v bodě 32 rozsudku ze dne 1. března 2016, Kreis Warendorf a Osso (C-443/14 a C-444/14, EU:C:2016:127), Soudní dvůr uvedl, že body 8, 9 a 39 odůvodnění směrnice 2011/95 uvádějí, že unijní zákonodárce hodlal vytvořit jednotný status osob, jimž byla poskytnuta mezinárodní ochrana, a že zamýšlel osobám, kterým byl přiznán status doplňkové ochrany, přiznat stejná práva a výhody, jaké podle této směrnice náleží uprchlíkům, s výjimkou nutných a objektivně odůvodněných případů. V tomto ohledu není pro osoby, kterým byla přiznána doplňková ochrana podle čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95, stanovena žádná výjimka. Toto ustanovení výslovně odkazuje na osoby požívající mezinárodní ochrany.

[26] Podle mého názoru vyvstala otázka deklaratorního statusu uprchlíků zejména proto, že čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/86 výslovně stanoví, že se tato směrnice nepoužije, pokud osoba usilující o sloučení rodiny „žádá o přiznání právního postavení uprchlíka a o její žádosti dosud nebylo pravomocně rozhodnuto“. Viz rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248, bod 50). Směrnice 2011/95 žádné obdobné ustanovení neobsahuje.

[27] V bodě 60 rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), Soudní dvůr uvedl, že „uplatnění dne podání žádosti o mezinárodní ochranu jakožto dne, na který je třeba odkázat pro posouzení věku uprchlíka pro účely použití čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86, umožní zaručit totožné a předvídatelné zacházení se všemi žadateli, kteří se z časového hlediska nacházejí ve stejné situaci, přičemž se zajistí, že úspěšné vyřízení žádosti o sloučení rodiny závisí hlavně na okolnostech přičitatelných žadateli, a nikoli správnímu orgánu, jako je délka vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu nebo žádosti o sloučení rodiny“.

[28] Rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 43). Kromě toho povolení vstupu a pobytu podle čl. 4 odst. 1 prvního pododstavce písm. c) směrnice 2003/86, které bylo v tomto případě sporné, není, jak uvedla Komise, deklaratorní akt.

žádné vysvětlení. S výhradou ověření předkládajícím soudem lze předpokládat, že to mohlo být způsobeno různými právními spory, které syn SE vedl ve věci zamítnutí jeho žádosti o azyl spolkovým úřadem. Postačí konstatovat, že žádost o azyl SE se projednávala od roku 2016.

69. Podle mého názoru by kromě nebezpečí narušování práv [29] zaručených článkem 7 a 24 Listiny bylo rovněž v rozporu s jejím článkem 47 a právem na účinnou právní ochranu, pokud by skutečnost, že se žadatel o mezinárodní ochranu musel dovolávat opravných prostředků stanovených v článku 46 směrnice 2013/32, mohla vést k situaci, v níž by rodinní příslušníci pozbyli své právo na zachování celistvosti rodiny a veškerá práva vyplývající zejména ze směrnice 2011/95 v důsledku uplynutí času, který takový spor nevyhnutelně vyvolal a které se zdálo být mimo kontrolu žadatele. Taková situace by mohla značně ztěžovat a nepřiměřeným způsobem odrazovat od uplatňování jinak dostupných opravných prostředků [30].

70. V tomto ohledu mám za to, jak uvedly německá a maďarská vláda [31], že okolnost, že čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 vyžaduje úplné a *ex nunc* posouzení skutkové a právní stránky soudem členského státu, u něhož bylo v prvním stupni zahájeno řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, není relevantní zejména pro určení, z jaké doby je třeba vycházet pro posouzení, zda je osoba, která má nárok na ochranu (v projednávaném případě syn SE), „nezletilá“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95. Účelem čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 je zaručit, aby rozhodnutí příslušného soudu o mezinárodní ochraně bylo založeno na aktuálních skutkových a právních okolnostech [32]. Toto ustanovení nemá žádný vliv na právo rodinných příslušníků dovolávat se podle čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 výhod uvedených v článcích 24 až 35 této směrnice, a dokonce ani na dobu, od níž se tato práva odvozují.

71. Pokud jde o časovou možnost uvedenou v otázce 1 c), tedy den vstupu SE na území Spolkové republiky Německo, čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 jasně vyžaduje, aby se dotčení rodinní příslušníci „zdržovali v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě.“ [33] Pro účely použití tohoto ustanovení by tedy SE musel vstoupit na území Spolkové republiky Německo před dosažením zletilosti svého syna, a syn SE by musel podat žádost o mezinárodní ochranu v době, kdy byl nezletilý, neboť SE chce v tomto ohledu odvodit svá práva.

72. I když zdržování se v tomto členském státě a žádost o mezinárodní ochranu dotčené „nezletilé osoby“ jsou nezbytnými podmínkami, samy o sobě nepostačují ke vzniku nároku na výhody uvedené v čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95. Rodinní příslušníci osoby požívající mezinárodní

[29] Viz rovněž stanovisko generálního advokáta G. Hogana ve věci B. M. M. and B. S. (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, EU:C:2020:222, bod 43).

[30] Obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, body 53 až 55).

[31] Německá vláda má za to, že pokud jde o podmínku, podle které je osoba požívající ochrany „nezletilá“ ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95, je důležité datum rozhodnutí o žádosti člena rodiny, který chce uplatnit právo odvozené od práva osoby požívající ochrany. Německá vláda zejména uvádí, že vzhledem k tomu, že čl. 46 odst. 3 směrnice 2011/95 vyžaduje úplný přezkum *ex nunc*, je unijní právo založeno na zásadě, podle které je skutkový a právní stav rozhodný ke dni přezkumu. To je v rozporu s uvedením relevantního okamžiku před přijetím rozhodnutí, během něhož musí existovat skutkové podmínky, aby mohl být rodič považován za rodinného příslušníka ve smyslu definice uvedené v čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95. Maďarská vláda má za to, že závěry Soudního dvora uvedené v rozsudku ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – nezletilé dítě) (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), se obdobně na projednávanou věc nepoužijí, a to zejména s ohledem na požadavek stanovený v čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32, jak to potvrdil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 25. července 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584), podle kterého musí být skutková i právní stránka žádosti o azyl předmětem úplného a *ex nunc* posouzení. Podle maďarské vlády se nabytí zletilosti po podání žádosti jeví jako okolnost, kterou vzhledem k požadavku přezkumu *ex nunc* nemůže soud při rozhodování ponechat bez povšimnutí. Maďarská vláda má za to, že tatáž zásada se použije v rámci správního řízení. Znovu tak potvrzuje, že datum rozhodnutí o žádosti (podané SE) o mezinárodní ochranu na základě rodinné situace je okamžikem pro posouzení statusu „nezletilého“.

[32] Pokud jde o správní řízení obdobně viz také čl. 10 odst. 3 písm. b) a čl. 45 odst. 2 písm. a) směrnice 2013/32. V kontextu vnitrostátního práva viz § 77 AsylG.

[33] Toto ustanovení rovněž vyžaduje, aby „tato rodina existovala již v zemi původu“.

ochrany, kteří sami nesplňují podmínky pro získání takové ochrany, musí v souladu s čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 skutečně „*mít nárok* na výhody uvedené v článcích 24 až 35 […]“ [34]. Podle mého názoru právě tento nárok povede k posouzení práva na dotčené výhody, a představuje tedy rozhodnou dobu pro posouzení statusu „nezletilé osoby“ požívající mezinárodní ochrany uvedené v čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95.

73. Domnívám se tedy, že k tomu, aby mohl otec požívat práv stanovených v čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 z důvodu, že je „rodinným příslušníkem“ „nezletilého“ požívajícího mezinárodní ochrany, musí být tato práva dotčeným otcem skutečně uplatňována nebo nárokována, když je osoba požívající mezinárodní ochrany stále nezletilá. V takovém případě, jako je případ v původním řízení, je tedy rozhodnou dobou pro účely posouzení statusu „nezletilé osoby“ podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 v zásadě den podání žádosti o azyl žadatelem o azyl (SE) [otázka 1 b) – 2016]. S ohledem na jasné znění čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 se tedy nedomnívám, že by den podání žádosti o azyl osobou požívající mezinárodní ochrany (syn SE) [35] byl sám o sobě určující pro účely posouzení statusu „nezletilé osoby“ podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 [otázka 1 d) – 2012].

74. Rozhodnou dobou pro posouzení statusu „nezletilé osoby“ syna SE podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 je tedy datum, kdy SE požádal o azyl [otázka 1 b) – 2016], pokud jeho syn podal žádost o mezinárodní ochranu *před* dosažením své zletilosti a *oba* dotčení rodinní příslušníci se rovněž zdržovali ve stejném členském státě předtím, než syn SE dosáhl zletilosti.

75. Vzhledem k tomu, že jsem toho názoru, že rozhodným datem je den podání žádosti SE o azyl, vyplývá z toho, že druhá otázka položená předkládajícím soudem má rovněž určitý význam. Tato otázka se týká toho, zda je rozhodným dnem den učinění žádosti o azyl, nebo den, kdy byla žádost o azyl formálně podána [36].

76. Tato otázka vyžaduje výklad článku 6 směrnice 2013/32. Podle mého názoru lze odpověď na otázku položenou předkládajícím soudem nalézt v bodech 92 až 94 rozsudku ze dne 25. června 2020, Ministerio Fiscal (Orgán, u něhož je pravděpodobné, že bude dostávat žádost o mezinárodní ochranu) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495), který v podstatě uvádí, že v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 2013/32 získává státní příslušník třetí země postavení žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 2013/32 v *okamžiku „učinění“ takové žádosti*. Krok spočívající v „učinění“ žádosti o mezinárodní ochranu *nevyžaduje* žádné správní formality, jelikož uvedené formality musí být dodrženy při „podání“ předmětné žádosti. Získání postavení žadatele o mezinárodní ochranu tak nelze podmínit registrací ani podáním žádosti a skutečnost, že státní příslušník třetí země projevil vůli požádat o mezinárodní ochranu před „jiným orgánem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2013/32, postačuje k tomu, aby mu bylo přiznáno postavení žadatele o mezinárodní ochranu. Učinění takové žádosti tedy postačuje k tomu, aby začala běžet lhůta šesti pracovních dnů, ve které musí dotyčný členský stát uvedenou žádost zaregistrovat.

[34] Kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska.

[35] Syn SE podal žádost o azyl v roce 2012.

[36] V bodě 3 žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládající soud uvedl, že SE požádal o azyl v únoru 2016 a dne 21. dubna 2016 podal formální žádost o mezinárodní ochranu. Tento soud rovněž v bodech 20 a 21 své žádosti uvedl, že § 13 odst. 1 AsylG nevyžaduje zvláštní formu, zatímco žádost o azyl podle § 14 první věty AsylG musí být zásadně formálně podána u příslušné pobočky spolkového úřadu. Podle předkládajícího soudu by mohla ve prospěch posuzování statusu „nezletilé osoby“ v době formálního podání žádosti svědčit okolnost, že článek 6 směrnice 2013/32 členským státům umožňuje stanovit, že žádost je nutno podat formálně, a pouze jim ukládá, aby podání žádosti umožnily co možná nejdříve, aniž by v tomto ohledu stanovil konkrétní lhůtu. Ač nejsou stanoveny minimální, obvyklé ani maximální lhůty, musí však být formální podání žádosti umožněno neprodleně, tedy bez zbytečného odkladu. Předkládající soud nicméně uvedl, že nebylo s jistotou prokázáno, zda zaměření se na formální podání žádosti činí zadost zásadám rovného zacházení a právní jistoty, jakož i užitečného účinku.

77. Zdá se tedy, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že rozhodná doba týkající se žádosti SE o azyl byla v únoru 2016, a nikoli doba jeho formální žádosti o mezinárodní ochranu dne 21. dubna 2016. Vzhledem k tomu, že SE podal žádost o azyl v době, kdy byl jeho syn stále nezletilý, vyplývá z toho, že SE byl rodinným příslušníkem ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95.

78. Mám tedy za to, že na první a druhou otázku předkládajícího soudu je třeba odpovědět, že za takových okolností, jaké jsou ve věci v původním řízení, je rozhodnou dobou pro určení statusu „nezletilé osoby" požívající mezinárodní ochrany podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 den, kdy jeho otec podal žádost o mezinárodní ochranu podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2013/32, pokud osoba požívající mezinárodní ochrany požádala o tuto ochranu před dosažením zletilosti a oba dotčení rodinní příslušníci se zdržovali ve stejném členském státě předtím, než osoba požívající mezinárodní ochrany nabyla zletilosti.

B. Ke třetí předběžné otázce

79. Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 ve spojení s čl. 23 odst. 1 této směrnice vyžaduje obnovení rodinného života mezi dotčenými „rodinnými příslušníky" ve smyslu článku 7 Listiny, nebo zda je pro přiznání statusu rodinného příslušníka dostačující pouze současná přítomnost osoby požívající ochrany a jejího rodinného příslušníka v dotčeném členském státě [37].

80. Článek 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 činí pojem „rodinní příslušníci" ve vztahu k otci osoby požívající mezinárodní ochrany [38] závislým pouze na třech podmínkách, a sice že tato rodina existovala již v zemi původu [39], že se rodinní příslušníci osoby požívající ochrany zdržují v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě a že osoba požívající mezinárodní ochrany je svobodná nezletilá osoba.

81. Toto ustanovení, a zejména požadavek na zdržování se ve stejném členském státě nevyžadují, aby mezi dotčenými rodinnými příslušníky byl obnoven rodinný život ve smyslu článku 7 Listiny. Článek 7 Listiny vyžaduje respektování rodinného života. Pokud však jde o intenzitu jejich rodinného vztahu, nestanoví pro rodinné příslušníky žádné zvláštní požadavky,

82. Článek 23 odst. 1 směrnice 2011/95 stanoví, že členské státy zajistí, aby mohla být zachována celistvost rodiny. V tomto ohledu ukládá čl. 23 odst. 2 této směrnice členským státům přesně vymezené pozitivní povinnosti s odpovídajícími jasně definovanými individuálními subjektivními právy. Toto ustanovení ukládá členským státům povinnost zajistit, aby „rodinní příslušníci", jak

[37] Německá vláda má za to, že definici uvedenou v čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 nelze zkoumat nezávisle na čl. 23 odst. 2 této směrnice, jehož cílem je zajistit zachování celistvosti rodiny. Je tedy nezbytné, aby došlo k obnovení rodinného života uvedeného v článku 7 Listiny mezi osobou požívající ochrany a žadatelem o azyl v hostitelském členském státě. Mimoto ke vstupu na území muselo dojít s cílem (znovu) vykonávat rodičovskou zodpovědnost. Maďarská vláda má za to, že čl. 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 vyžaduje, že k žádosti o status rodinného příslušníka nepostačuje, aby se rodinní příslušníci zdržovali současně přítomni na území členského státu, ale také aby mezi nimi existovaly skutečné rodinné vazby, což znamená, že ke skutečnému obnovení rodinného života rodiče a nezletilého dítěte došlo v dotčeném členském státě.

[38] Toto ustanovení odkazuje na „otce, matku nebo jiného dospělého, jenž *odpovídá* za osobu požívající mezinárodní ochrany". Kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska. I když se mezi rodičem a svobodným nezletilým dítětem předpokládá v případě splnění všech podmínek čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95 rodinný vztah, musí být podle mého názoru „rodičovský" vztah s jinou dospělou osobou prokázán také způsobem stanoveným zákonem nebo postupem dotyčného členského státu.

[39] Domnívám se, že rodinným příslušníkům může být uložena povinnost předložit doklady prokazující, že rodina existovala již v zemi původu. Obdobně viz čl. 5 odst. 2 směrnice 2003/86, který vyžaduje, aby k žádosti o vstup a pobyt podané příslušným orgánům členského státu byly přiloženy doklady potvrzující rodinné vztahy.

jsou definováni v čl. 2 písm. j) směrnice 2011/95, měli nárok na výhody uvedené v článcích 24 až 35 této směrnice. Tyto výhody musí být v zásadě přiznány rodinným příslušníkům [40]. Členským státům není v tomto ohledu ponechán žádný prostor pro uvážení [41].

83. Jak totiž Komise správně uvedla ve svém vyjádření, obnovení rodinných vztahů nemůže záviset pouze na přáních dotčených rodinných příslušníků, ale na podmínkách mimo jejich kontrolu, jako je místo, kde bydlí. Vzhledem k tomu, že směrnice 2011/95 v tomto ohledu nestanovila žádné kritérium, je možná ještě důležitější, že není zřejmé, jak by mohlo být obnovení rodinného vztahu kontrolováno a posuzováno příslušnými vnitrostátními orgány spravedlivým, objektivním a přiměřeným způsobem.

84. Pokud však svobodná nezletilá osoba po dosažení zletilosti výslovně písemně uvede, že si nepřeje zachovat celistvost rodiny, nelze cíle článku 23 směrnice 2011/95 dosáhnout a příslušné vnitrostátní orgány nemusejí přiznat rodinným příslušníkům odpovídající výhody podle článků 24 až 35 této směrnice.

85. I když syn SE dosáhl věku 18 let a zletilosti dne 20. dubna 2016, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že by měl v kterékoliv fázi námitky k zachování celistvosti rodiny nebo ke sloučení se svým otcem.

C. Ke čtvrté předběžné otázce

86. Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda žadatel o azyl pozbývá dosažením zletilosti či svatbou osoby požívající ochrany (syn SE) postavení rodinného příslušníka (SE) ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95. Pokud postavení otce osoby požívající ochrany jakožto rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95/EU v zásadě trvá i poté, co dané dítě dosáhlo zletilosti, předkládající soud se rovněž táže, zda – nad rámec situace, kdy došlo k ukončení pobytu otce v hostitelském členském státě nebo zániku práva dítěte na ochranu – toto postavení zaniká v určitém okamžiku nebo pokud nastane určitá okolnost [42].

87. Mám za to, že v souladu s čl. 2 písm. j) třetí odrážkou a čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 *netrvají* práva rodinných příslušníků neomezenou dobu.

88. Podle mého názoru právo rodinných příslušníků na základě čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 požadovat výhody uvedené v článcích 24 až 35 této směrnice přetrvává i poté, co příjemce doplňkové ochrany dosáhne zletilosti, a to po dobu platnosti povolení k pobytu, které jim bylo uděleno v souladu s čl. 24 odst. 2 této směrnice.

[40] Pokud to v některých případech nevyžadují závažné důvody bezpečnosti státu a veřejného pořádku. Viz například články 24 a 25 směrnice 2011/95.

[41] Kromě zvláštních výjimek z těchto povinností stanovených v čl. 23 odst. 3 a 4 směrnice 2011/95. Na rodinného příslušníka se tak nevztahují čl. 23 odst. 1 a 2 směrnice 2011/95, pokud je nebo by byl vyloučen z mezinárodní ochrany podle kapitol III a V této směrnice. Viz čl. 23 odst. 3 směrnice 2011/95. Členské státy mohou kromě toho odmítnout, omezit nebo odejmout dotčené výhody z důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku. Viz čl. 23 odst. 4 směrnice 2011/95. Ze spisu předloženému Soudnímu dvoru přitom nevyplývá, že by tyto výjimky měly v projednávané věci nějaký význam.

[42] Německá a maďarská vláda mají za to, že v souladu s čl. 2 písm. j) třetí odrážkou směrnice 2011/95 vyžaduje status rodinného příslušníka, aby sledovaná osoba byla nezletilá a svobodná. Z toho vyplývá, že status rodinného příslušníka zaniká, jakmile sledovaná osoba dosáhne zletilosti nebo se ožení/vdá. Komise se domnívá, že v souladu s čl. 2 písm. j) třetí odrážkou a čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 práva rodinných příslušníků přetrvávají i poté, co příjemce ochrany dosáhne zletilosti, a to po dobu platnosti povolení k pobytu, který jim byl udělen v souladu s čl. 24 odst. 2 uvedené směrnice.

89. V tomto ohledu čl. 24 odst. 2 směrnice 2011/95 stanoví, že „členský stát vydá osobám, kterým byl status doplňkové ochrany přiznán, a *jejich rodinným příslušníkům* povolení k pobytu, které má dobu platnosti *alespoň jeden rok* s opakovanou možností prodloužení alespoň o dva roky, pokud tomu nebrání závažné důvody týkající se bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ [43].

VII. Závěry

90. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky položené Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo) následovně:

„Za takových okolností, jako jsou okolnosti ve věci v původním řízení, je rozhodnou dobou pro posouzení statusu ‚nezletilé osoby‘ požívající mezinárodní ochrany podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, den, kdy její otec podal žádost o mezinárodní ochranu podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, pokud osoba požívající mezinárodní ochrany požádala o tuto ochranu před dosažením zletilosti a pokud se oba dotčení rodinní příslušníci zdržují ve stejném členském státě předtím, než osoba požívající mezinárodní ochrany dosáhne zletilosti.

Podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 závisí pojem ‚rodinní příslušníci‘ ve vztahu k otci osoby požívající mezinárodní ochrany výlučně na třech podmínkách, a sice že tato rodina existovala již v zemi původu, že se rodinní příslušníci osoby požívající mezinárodní ochrany zdržují v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu ve stejném členském státě a že osoba požívající mezinárodní ochrany je nezletilá a svobodná. Článek 2 písm. j) třetí odrážka směrnice 2011/95 nevyžaduje, aby mezi dotčenými rodinnými příslušníky došlo k obnovení rodinného života ve smyslu článku 7 Listiny základních práv Evropské unie. Pokud svobodná nezletilá osoba podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky směrnice 2011/95 při dosažení zletilosti výslovně písemně uvede, že si nepřeje zachovat celistvost rodiny, nelze cíle článku 23 směrnice 2011/95 dosáhnout a příslušné vnitrostátní orgány nemusejí přiznat rodinným příslušníkům odpovídající výhody podle článků 24 až 35 této směrnice.

Práva rodinných příslušníků podle čl. 2 písm. j) třetí odrážky a čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 nepřetrvávají po neomezenou dobu. Právo rodinných příslušníků na základě čl. 2 písm. j) třetí odrážky a čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/95 požadovat výhody uvedené v článcích 24 až 35 této směrnice přetrvává i poté, co příjemce doplňkové ochrany dosáhne zletilosti, a to po dobu platnosti povolení k pobytu, které jim bylo uděleno v souladu s čl. 24 odst. 2 této směrnice.“

[43] Kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska.